

ANALÝZA
územného obvodu Zvolen
z hľadiska možných mimoriadnych udalostí
jún 2012

**A. GEOGRAFICKÁ, DEMOGRAFICKÁ A HOSPODÁRSKA CHARAKTRTKA
ÚZEMIA**

a) Geografická poloha a profil hodnoteného územia

Poloha obvodu z hľadiska územného a správneho usporiadania SR

Z hľadiska územného a správneho usporiadania v zmysle zákona NR SR č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 258/1996 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam obcí a vojenských obvodov tvoriacich jednotlivé okresy sú do územného obvodu Zvolen zaradené okresy Zvolen, Detva a Krupina. Na západe susedí s okresmi Žiar nad Hronom a Banská Štiavnica patriace do obvodu Žiar nad Hronom, na severe s okresmi a obvodmi Banská Bystrica a Brezno, na východe s okresom Poltár a Lučenec patriace do obvodu Lučenec a na juhu s okresom a obvodom Veľký Krtíš.

Plocha obvodu

Okres Zvolen tvorí 26 obcí, jeho rozloha je 759,81 km², okres Detva tvorí 15 obcí, zaberá plochu 449,22 km² a v okrese Krupina je 36 obcí s plochou 584,72 km². Plošná veľkosť obvodu spolu je 1.793,75 km².

Geografický profil

V geografickom vyjadrení je územie obvodu značne členité. V severozápadnej časti zasahuje do Kremnických vrchov, v severovýchodnej časti ho tvorí pohorie „Poľany“ s najvyšším bodom nad morom v katastrálnom území Hriňová s nadmorskou výškou 1 458 m a Detvianska kotlina. V juhovýchodnej časti ho tvorí pohorie „Javorie“ a Pliešovská kotlina, na juhu Krupinská planina ktorá zasahuje do Podunajskej pahorkatiny, nadmorská výška sa tu pohybuje v rozmedzí od 200 do 700 metrov. V juhozápadnej časti zasahuje do Štiavnických vrchov. V katastri obce Hronská Breznica v okrese Zvolen je najnižší bod územia 263 m n. m. .

Zo severu vteká do obvodu a okresu Zvolen rieka Hron, ktorá západným smerom odteká z okresu a obvodu, vytvára Zvolenskú kotlinu. Väčšina územia okresu Zvolen spadá do povodia rieky Hron, územie na juhu okresu v katastri obcí Bzovská Lehôtka, Babiná a časti Pliešoviec je súčasťou povodia Krupinice, VO Lešť je v povodí rieky Ipeľ. V pohorí Javorie pramení rieka Neresnica, ktorá sa v meste Zvolen vlieva do rieky Slatina.

Hlavným tokom na území okresu Detva je rieka Slatina ktorá tu aj pramení. Z územia okresu odteká západným smerom a v meste Zvolen sa vlieva do Hrona. Prevažná časť územia okresu Detva spadá do povodia rieky Slatina až na južnú a juhovýchodnú časť územia - kataster obcí Stará Huta a Horný Tisovník, Podkriváň a Látky, ktoré sú súčasťou povodia rieky Ipeľ. Severné svahy pohoria Poľany odvodňuje vodný tok Hučava.

Rieka Krupinica je najväčšou riekou pretekajúcou stredom okresu Krupina a pramení v pohorí Javorie v údolí Podlysec. Ďalším významným vodným tokom pretekajúcim takmer súbežne s riekou Krupinica je rieka Štiavnica, ktorá pramení v Štiavnických vrchoch. Na niektorých vodných tokoch

pretekajúcich územným obvodom okresu Krupina boli úpravou vodného toku vybudované vodné nádrže .

Územie obvodu hlavne v okresoch Zvolen a Detva je značne zalesnené cca na 47%, s prevládajúcimi listnatými drevinami, najviac bukovými ale aj ihličnatými drevinami.

Okres Krupina je periodickými a trvalými vodnými tokmi podelený na systém takmer paralelných, širokých a plochých horských chrbtov s úzkymi dolinami, takmer kaňonmi so strmými svahmi. Rozsiahlejší rovinatejší ráz má južná časť okresu. Prevalu tu majú hnedé lesné a nížinné pôdy, ktoré na miestach so zlým obhospodarovaním degenerovali na pôdy slabo až stredne podzolované. Podklad zostávajúcej časti okresu Krupina tvoria tufy a aglomeráty uložené na úpätí dnes už starovulkánov Sitna a Javoria. Okres je bohatý na drevnú surovinu a pokrývajú ho v prevažnej miere lesné porasty Krupinskej planiny a Štiavnických vrchov.

b) Kategorizácia hodnoteného územia

Kategorizácia územia zrušená v zmysle zákona č. 395/2011 Z.z.

c) Hospodárske zameranie hodnoteného územia

Dôležité podniky okres Zvolen

Z hľadiska ekonomickej štruktúry je okres priemyselno - poľnohospodársky, pričom priemyselný potenciál sa radí na popredné miesta v rámci regiónu. Prevládajú závody strojárské, drevospracujúce, stavebnej výroby, potravinárske, rozvinutá je vedecko-výskumná základňa ako aj školstvo hlavne v meste Zvolen. Značnú časť hospodárstva okresu prezentujú podniky poľnohospodárskej výroby.

Dôležité podniky alebo závody v okrese sú zastúpené hlavne týmito odvetviami:

Chemický priemysel :

a) objekty s nebezpečnými chemickými látkami

- Zimný štadión vo Zvolene – prevádzkovateľ HKm a. s. Zvolen,

b) podniky zaradené podľa zákona č. 261/2002 Z. z. do:

- kategória A :

Continental automotive systems Slovakia, s. r. o., Zvolen.

Palivá a energetika:

V tejto oblasti v okrese a obvode pôsobí:

- Stredoslovenská energetika a. s. Žilina - údržba Zvolen,
- Zvolenská Teplárenská a. s. Zvolen,
- SPP Regionálne centrum JUH - lokálne centrum Zvolen,
- Stredoslovenská vodárenská a prevádzková spoločnosť a. s. , závod Zvolen.

Drevospracujúci priemysel:

Dôležitým výrobným podnikom je:

- Bučina DDD spol. s r. o. Zvolen, vyrába drevotrieskové dosky, vodovzdorné preglejky, dekoratívne obkladové materiály, piliarske výrobky a montované drevostavby.

Strojárstvo:

Dôležité výrobné podniky sú hlavne:

- ŽOS a. s. Zvolen, s hlavným zameraním na opravu lokomotív,
- Continentál - Automotive Systems Slovakia s. r. o. Zvolen, výroba brzdových komponentov.

Potravinársky priemysel:

V tejto oblasti pracuje viac organizácií, k najvýznamnejším z nich patrí:

- SENOBLE Central Europe s.r.o (mliekareň) Zvolen, so spracovaním mlieka, výrobou masla, syrov a jogurtov.
- Peter Molec s. r. o. - Bryndziareň, Zvolenská Slatina, vyrába bryndzu a odvodené výrobky.

Stavebníctvo:

Stavebnou výrobou a činnosťou sa v okrese zaoberá 6 stavebných organizácií, Doprastav a. s. závod Zvolen, Strabak – BMTI a. s. Zvolen, Unios s. r. o. Zvolen, Purstav KB s. r. o. Zvolen, Asta spol. s r. o. Zvolenská Slatina , Drevostav spol. s r. o. Zvolen a Slovstav spol. s r. o. Zvolen v rôznom zoskupení.

Tieto firmy môžu byť využité pri záchranných prácach po vzniku mimoriadnej udalosti.

Poľnohospodárska výroba:

Poľnohospodárska pôda zaberá 25.400 ha, z celkovej rozlohy okresu. Pôda je zväčša vo vlastníctve a užívaní organizácií, v menšom rozsahu u súkromne hospodáriacich roľníkov.

Poľnohospodárska výroba sa zameriava na pestovanie obilnín, zemiakov, krmovinnárstvo a pasienkárstvo.

V živočíšnej výrobe je orientácia na chov hovädzieho dobytku, ošpaných a oviec.

Dôležité poľnohospodárske podniky a chovatelia sú:

- RD Budča
- PD Dobrá Niva a. s.
- Ing. Žiak exportér Zvolen
- PD Lieskovec
- PD Očová
- PD Pliešovce
- Agroslatina Zvolenská Slatina
- VLM š. p. Pliešovce
- Insemas Zvolen
- Agrobell Sliach
- ROD Ostrá Lúka
- SHR J. Roziak
- Ing. V. Sedliak – Veľká Lúka
- Ján Hudoba – Veľká Lúka
- Podlysec – Terézia Bucová
- Ing. Peter Badiar - Turová
- Animex Sliach
- Agroagri Kováčová

V okrese sa nachádzajú 4 farmy hydiny a to :

- Farma Bakova jama Zvolen – Poľnonákup Slatina a. s. Breziny,
- Farma Dobrá Niva – Poľnonákup Novohrad a. s. Lučenec,
- Farma Pijavice – Agrougdo Ing. Ukrop Dobrá Niva,
- Farma Lieskovec – PD Lieskovec.

Dôležité podniky okres Detva

Z hľadiska ekonomickej štruktúry je okres priemyselno - poľnohospodársky, pričom priemyselný potenciál sa radí na popredné miesta v rámci regiónu. Prevládajú závody strojárské, stavebnej výroby, potravinárske. Časť hospodárstva okresu prezentujú podniky poľnohospodárskej výroby.

Dôležité podniky alebo závody v okrese sú zastúpené hlavne týmito odvetvami:

Chemický priemysel :

a) objekty s nebezpečnými chemickými látkami

- Zimný štadión v Detve – prevádzkovateľ Technické služby Detva, s. r. o. ,

b) podniky zaradené podľa zákona č.261/2002 Z. z. do:

- kategória B:

Slovnaft a. s. , Terminál Stožok – skladuje PHM a mazadlá.

Zväz pre skladovanie zásob a. s., Vlčie Hrdlo Bratislava – skladuje PHM v objekte Terminál Stožok.

Strojársky priemysel :

Dôležité výrobné podniky sú hlavne:

- PPS Group, a. s., Detva - vyrába veľké zvarence prestavebné stroje a iné kooperujúce zákazky,
- Slávia TOOLS a. s. Detva – strojárska výroba,
- Hriňovské strojárne, a. s., Hriňová, výroba prevodoviek a ozubených kolies,
- Microstep, s. r.o., Partizánska 1465, Hriňová – výroba strojov,
- Hydrex Hriňová spol. s r. o. Hriňová.

Potravinársky priemysel :

V tejto oblasti pracuje viac organizácií, k najvýznamnejším z nich patrí:

- Pekáreň Dúbravy Mravec,
- Pekáreň Bonesso, Námestie mieru v Detve,
- Výroba pekárskych výrobkov, Hriňová 1764,
- Pekárska výroba Detva - Krné, Vidlička,
- KOLIBA, s. r. o., Mliekareň, Krivec I., Hriňová.

Stavebníctvo :

Stavebnou výrobou a činnosťou sa v okrese zaoberajú hlavne stavebné organizácie Stavko Košút Detva, Stavstroj Ján Babic, Hriňová1291.

Tieto firmy môžu byť využité pri záchranných prácach po vzniku mimoriadnej udalosti.

Poľnohospodárska výroba :

Poľnohospodárska pôda zaberá 25.519 ha z celkovej rozlohy okresu. Pôda je vo vlastníctve a užívaní organizácií, v menšom rozsahu u súkromne hospodáriacich roľníkov.

Poľnohospodárska výroba sa zameriava na pestovanie zemiakov, krmovinnárstvo a pasienkárstvo.

V živočíšnej výrobe je orientácia na chov hovädzieho dobytku a oviec.

Dôležité poľnohospodárske podniky a chovatelia sú:

- Agrosev Detva s. r. o.
- PD Detvianska Huta
- RD Látky
- EKO-družstvo V. H. Kalinka
- Agrodrustvo Klokoč
- RD Kriváň
- M-trade-Ag s. r. o. Stožok
- Uksup Vígľaš
- Farma Nádej Selce, Dolný Tisovník
- Jozef Zvara Detva
- SHR Hriňová
- EnergoAgro Detva

Dôležité podniky okres Krupina

Z hľadiska ekonomickej štruktúry je okres Krupina poľnohospodársko - priemyselným, pričom priemyselný potenciál je sústredený v meste Krupina. Priemyselná základňa okresu je budovaná na báze spracovania dreva, kovov a stavebných hmôt. Poľnohospodársky potenciál okresu vytvárajú bývalé roľnícke družstvá, ktoré prešli privatizáciou a pretransformovali sa na poľnohospodárske a poľnohospodársko - výroboobchodné družstvá podielnikov.

Dôležité podniky alebo závody v okrese sú zastúpené hlavne týmito odvetvami:

Energetický priemysel:

Najdôležitejšími objektmi pre dodávku, transformovanie a rozvod elektrickej energie v okrese Krupina sú:

- 110/22 kV - Transformačná stanica Krupina - Šibeničný kopec - Kru 22,
- 22 kV - Spínacia stanica Krupina - Štefánikova ulica – Krs 26.

Drevospracujúci priemysel:

Najvýznamnejšími objektom drevospracujúceho priemyslu sú:

- Qerkus s. r. o. Krupina, vyrába rezivo, podvaly, prírezy, vlisy.
- Lind Mobler Slovakia s. r. o. Krupina, na výrobu čalúneného nábytku .

Strojársky priemysel:

Nosným podnikom celého okresu v strojárskej výrobe je:

- Sitno Holding a. s. - WAY Industry a. s. Krupina, vyrába šmykom riadené nakladače s typovým označením UNC LOCUST

Potravinársky priemysel:

Výrobné potravinárske objekty sa v okrese sa nenachádzajú. V skladovaní a distribúcii potravinárskych surovín a produktov pôsobí:

- COOP-Jednota spotrebné družstvo a. s. Krupina, skladuje a distribuuje potravinárske výrobky do maloobchodnej siete a prevádzkuje potravinárske predajne.

Poľnohospodárska výroba:

Poľnohospodárska výroba zaberá 30.055 ha z celkovej rozlohy okresu. Rastlinná výroba je zameraná na pestovanie osív a krmovín. Živočišna výroba je zameraná na chov hovädzieho dobytku a ošípaných.

Dôležité poľnohospodárske podniky a chovatelia sú:

- Agra Litava
- Agrodružstvo Čabrad' Čabradský Vrbovok
- Agrospol Hontianske Nemce
- Agrodružstvo Devíčie
- HVD Horný Badín
- PD Hontianske Moravce
- PD Senohrad
- PD Mefa s. r. o. Pijavice , Dobrá Niva
- Agrohont Dudince
- RD Bzovík
- RD Cerovan Cerovo
- Agrochov s. r. o. Bebrava Krupina
- Poľnonákup Hont a. s. Hontianske Nemce
- Horagro s. r. o. Žibritov
- OVEX s. r. o. Líška
- Euroagro Bzovík
- EKO AGRI Sebechleby
- Euroseb Sebechleby
- Čelko Ján, Stanislav Gatial. Hontianske Nemce
- Slovsed Dolný Badín
- Poľnovýroba Zemiansky Vrbovok
- Kocka Hontianske Nemce
- Gregáň Jozef, Kopanice Krupina

Stavebný priemysel:

Stavebný priemysel je zameraný na výrobu stavebných hmôt a stavebných prvkov z nich. K významným objektom tejto činnosti patria:

- OP - TIM s. r. o. Krupina vyrába tepelnoizolačné materiály na báze drevotriesky a cementu. Ďalej je to výroba betónu.
- Mont - Stav s. r. o. Krupina vykonáva stavebné práce, zemné výkopy a stavebné úpravy.
- Mramor s. r. o. Krupina zaoberá sa spracovaním kameňa a výrobkov z neho, ako i poskytovaním služieb pri stavebných úpravách z kameňa. Spracovaním kameňa na pomníky a iné účely sa zaoberá i niekoľko iných menších firiem (napríklad Kamenárstvo Mohyla a iní).

B. MOŽNÉ RIZIKÁ VZNIKU MIMORIADNYCH UDALOSTÍ

B. 1. Živelné pohromy

a) Oblasť možného ohrozenia povodňami a záplavami z povrchových vodných tokov

Povodne a záplavy

Pravdepodobnosť rozsiahlej povodne – záplavy je na území okresov Zvolen a Detva pri náhlom rozrušení hrádze vodných stavieb "Hriňová" a Môt'ová . Týmto sú ohrozené mestá .- obce (alebo ich časti) - Hriňová, Korytárky, Kriváň, Detva, Stožok, Vígľaš – Pstruša, Zvolenská Slatina a Zvolen. Ďalšia možnosť záplavy je z vodnej nádrže „Skalisko“, kde pri okamžitom prerušení telesa hrádze, by vznikla prielomová vlna, ktorej výška v úseku do 500 m od telesa hrádze by dosiahla výšku asi 1,5 m a postupne by sa znižovala.

V okrese Krupina je možnosť záplavy z vodnej stavby „Krupina“, ktorá je vybudovaná na vodnom toku Bebrava asi 2 km západne od mesta Krupina. Pri pretrhnutí hrádze bude zatopená priemyselná zóna pod mestom Krupina až do výšky 1m nad úroveň terénu.

Plocha ohrozeného územia je 1,69 km².

Nebezpečenstvo záplav hrozí aj pri dlhotrvajúcich dažďoch, prietří mračen, pri topení snehu a ľadu. Na rieke Hron najnebezpečnejšie miesta na ktorých dochádza k vyliatiu vôd sú :

- v meste Sliač lokalita pod cintorínom,
- v meste Zvolen - Rákoš a pri zaústení kanála a Slatiny,
- v obci Budča pravý breh,
- v obci Hronská Breznica dolná časť obce.

Na rieke Slatina najnebezpečnejšie miesta na ktorých dochádza k vyliatiu vôd sú:

- Kriváň a Vígľaš v okrese Detva,
- v meste Zvolen časť Môt'ová a Balkán,
- prítoky potokov Zolná, v obci Lieskovec v objekte Bučina a.s.,
- prítok v obci Zvolenská Slatina pri železničnej stanici.

Ostatné toky na ktorých dochádza k vyliatiu vôd sú:

- v okrese Zvolen , Neresnica a Očovka, potok Lukavica v obci Veľká Lúka
- v okrese Detva, Detviansky potok, Bystrý potok,, Hradná, Dúbravský potok, Želobudský potok, Slanec, Tisovník, Starohutiansky potok, Krivánsky potok, Bzovský potok ale aj iné miestne jarky a potoky.
- v okrese Krupina , rieka Krupinica – rizikové miesta sú Medovatce a Rykynčice, rieka Štiavnica – rizikové miesta Hontianske Nemce a Domaníky.

b) Oblasť možných veľkých lesných požiarov

Príčinou požiaru je najčastejšie vypaľovanie suchej trávy a nedodržanie potrebných opatrení pri kladení ohňa.

V okrese Zvolen sú požiarmi v lesných masívoch najčastejšie postihované oblasti Zvolen- Bako-
vá Jama, lesný masív k. u. Babiná

V okrese Detva sú to lesné masívy Ostrôžky, Sihlianskej planiny, Poľany a Javoria.

V okrese Krupina je to lesný masív Krupina - Starý háj.

c) Oblasti možného ohrozenia seizmickou činnosťou, zosuvmi pôdy, skál a lavín

Územie obvodu Zvolen sa nachádza v oblasti kde sú možné maximálne očakávané intenzity seiz-
mických účinkov do 7 MSK so slabými škodami na budovách.

V okrese Zvolen z hľadiska plošného zosuvu pôdy sú najčastejšie postihované oblasti v severnej a
severozápadnej časti okresu v katastrálnom území obcí: Zvolen, Sliač ,Turová, Trnie, Železná Brezni-
ca, Budča, Ostrá Lúka.

Príčinou zosuvu sú klimatické faktory a bonitná erózia pôdy, zväčša na kultúre lúka alebo pastviny, v
aktívnom alebo potenciálnom stupni aktivity.

Zosuvy sú zväčša nesanované, v Železnej Breznici ,Turovej, Budči a Zvolene sú z časti vykonané
zemné úpravy svahov s odvodnením a stabilizovanie.

V okrese Detva sa poddolované územia nachádzajú v katastri obce V.H.Kalinka v miestnej čas-
ti Bánisko a v katastri mesta Hriňová, v lokalite Bystrô, kde boli v minulosti bane.

V okrese Zvolen je možnosť padania skál v priestoroch „ŠPR-BOKY“ na štátnu cestu Budča-
Hronská Dúbrava a „Zvolen -Bariny“ na štátnu cestu Zvolen -Budča.

V okrese Detva je možnosť padania skál na ceste I/50, za Čiernym mostom, križovatka smer
Holcov Majer a PPS Group Detva a.s., v okolí kameňolomu Podrohy.

V okrese Krupina nie je predpoklad padania skál.

d) Mimoriadne javy poveternostného a klimatického charakteru

Klimatické pomery v okresoch obvodu Zvolen charakterizuje mierne vlhké podnebie s miernou
zimou a s priemernou ročnou teplotou 7-8 °C, vo vegetačnom období 14-15 °C. Prevládajúci smer
vetra je 315 stupňov, pričom inverzné polohy hlavne v meste Zvolen a v povodí riek vytvárajú značný
stupeň chemickej zraniteľnosti pri možnom úniku nebezpečných látok.

V dôsledku nepriaznivých klimatických podmienok hlavne v zimnom období sú nebezpečné
úseky ciest v okrese Zvolen -Krupina za obcou Dobrá Niva, kde sa vytvára poľadovica a záveje. Ne-
bezpečné snehové lavíny sa na cestách okresu nevyskytujú. Časté hmly v samotnom meste Zvolen
a jeho okolí hlavne v jesennom období vytvárajú z hľadiska klimatických podmienok nebezpečné úse-
ky ciest aj smerom na Banskú Bystricu. Nebezpečný úsek železničných tratí je hlavne na smere Zvolen
- Hronská Dúbrava.

Ročne spadne okolo 600 mm zrážok a snehová pokrývka tu trvá okolo 60 – 70 dní. Časté a vý-
razné inverzie v okolí riek vytvárajú značné riziko ohrozenia obyvateľstva pri možnom vzniku mimo-
riadnej udalosti, najmä pri preprave nebezpečných látok, najmä v cestnej doprave. Každoročne sa naj-
častejšie tvoria snehové záveje a poľadovica na štátnej ceste II/526 a miestnych komunikáciách obcí
Detvianska Huta, (smer Vrchdobroč), Stará Huta, Látky, Horný Tisovník (smer Jaseňová) a Klokoč .
Časté búrky, spojené s krupobitím a veternou smršťou, sa najviac vyskytujú v mestách a obciach:

- Hriňová, Detvianska Huta, Stará Huta, Látky a spôsobujú materiálne škody väčšieho rozsahu
na majetku obcí, obyvateľov, právnických osôb a fyzických osôb. Veterná smršť – víchrice sa
vyskytla v okrese Zvolen sa vyskytla najmä v obciach a mestách:
- Pliešovce, Sása, Dobrá Niva, s menšími účinkami v meste Zvolen a Sliač.

B. 2. Havárie

a) Oblasti možného ohrozenia závažnou priemyselnou haváriou

Podnik	kate- gória	obec	obvod	kraj	Druh vybranej NL	polomer priestoru ohrozenia (m)
Slovnaft BA a.s. terminál Stožok, Produktovod PS-25	B	Stožok	Zvolen	Banská Bystrica	Benzín, nafta, oleje	200 m
Zväz pre skladovanie zásob a. s., Vlčie hrdlo 1 , 824 12 Bratislava	B	Stožok	Zvolen	Banská Bystrica	Benzín, nafta, oleje	
CONTINENTAL AUTOMOTIVE SYSTEMS SLOVAKIA, s. r. o. , Cesta ku Continentálu 1, 960 01 Zvolen	A	Zvolen	Zvolen	Banská Bystrica	Permapass CCE, Chlorid zinočnatý, Chlorid nikelnatý + chlorid zinočnatý, Sur TEC 680+ Sur Tec 680 C	11 m

Dňa 7.10.2010 predložil OÚ ŽP aktualizované oznámenie o zaradení podniku :

Ü areál „**Terminál Stožok a Produktovod PS 25 Stožok**“ - **kategórie B**,

Ü **Zväz pre skladovanie zásob a. s., Vlčie hrdlo 1 , 824 12 Bratislava - kategórie B.**

Oznámenie bolo zaslané z dôvodu zmeny vlastníka a prevádzkovateľa časti technológie v areáli podniku Terminál Stožok a Produktovod PS 25 Stožok.

Vybranými nebezpečnými látkami , ktoré sú prítomné v areáli Terminálu a Produktovodu PS 25 Stožok sú pohonné hmoty – automobilový benzín, motorová nafta, letecký benzín, letecký petrolej a motorové oleje. Okrem týchto látok, sú v areáli prítomné pomocné látky zemný plyn a acetylén a tiež aj produkované nebezpečné odpady.

b) Oblasti možného ohrozenia vyplývajúce z umiestnenia nebezpečných látok

P. č.	Druh rizika	Ohrozovateľ	Rozloha ohr. územia	Predpokladaný počet ohrozených osôb
1.	Benzín, nafta, oleje	Slovnaft BA a.s. terminál Stožok, Produktovod PS-25	200 m	400
2.		Zväz pre skladovanie zásob a. s., Vlčie hrdlo 1 , 824 12 Bratislava		
3.	Permapass CCE, Chlorid zinočnatý, Chlorid nikelnatý + chlorid zinočnatý, Sur TEC 680+ Sur Tec 680 C	CONTINENTAL AUTOMOTIVE SYSTEMS SLOVAKIA, s. r. o. , Cesta ku Continentálu 1, 960 01 Zvolen	11 m	27 zamestnancov
4.	amoniak	Zimný štadión vo Zvolene	76 m	460 + 6510 osôb v prípade športových a kultúrnych podujatí
5.	amoniak	Zimný štadión v Detve	104 m	12 zamestnancov + 1400 osôb v prípade športových a kultúr- nych podujatí
6.	amoniak	Koliba, a. s. Krivec I. Hriňová	120 m	20 zamestnancov

V okrese Krupina sa stacionárne zdroje “nenachádzajú “.

c) Oblasti možného ohrozenia spojené s únikom nebezpečných látok pri všetkých druhoch prepráv

Riziká úniku nebezpečných látok pri cestnej preprave

Obvodom prechádzajú medzinárodné cestné trasy po ktorých sa prepravuje značné množstvo nebezpečných látok a pri možných cestných haváriách vzniká nebezpečenstvo ohrozenia obyvateľstva nachádzajúceho sa v oblasti 100m po obidvoch stranách komunikácie.

V obvode Zvolen sa uskutočňuje preprava nebezpečných látok po ceste:

- I/50 (E 571) úsek Hronská Breznica – Zvolen – Detva - Kriváň- Podkriváň,
- I/66 (E 77) úsek Sielnica – Zvolen- Dobrá Niva- Krupina – Dudince,
- II/526 úsek Kriváň - Hriňová - Detvianska Huta – Látky - hranica okresu.

Riziká úniku nebezpečných látok pri železničnej preprave

Vzhľadom na rôznorodosť prepráv po železnici, je aj preprava nebezpečných látok jedným z možných rizík. Pri rozrad'ovaní vozňov vplyvom nárazu, resp. nedostatočného technického stavu vozňa môže dôjsť k úniku nebezpečných látok.

Železničná preprava v obvode Zvolen je vykonávaná hlavne na trati Hronská Dúbrava- Zvolen - Detva - Kriváň – Lučenec a Zvolen –Banská Bystrica. Nákladná železničná stanica Zvolen a obvod Zvolen sú dôležitými vlakotvornými zriaďovacími stanicami na sieti ŽSR, pre radenie nákladných vlakov všetkých smerov.

Nákladná preprava na trati Zvolen – Šahy je obmedzená.

Štruktúra a zoskupenie železničnej dopravy je ovplyvnená zmenami a transformáciou v tomto rezorte.

B. 3. Katastrofy

a) Oblasti možného ohrozenia vyplývajúce z umiestnenia jadrových zariadení

„Nehodnotí sa „, v obvode Zvolen sa nenachádzajú.

b) Oblasti možného ohrozenia spôsobené leteckou prevádzkou

Pri štartovaní a pristávaní lietadiel na letisku Sliač pri možnej havárii lietadla je predpoklad zasiahnutia častí miest Zvolen, Sliač a obce Sielnica, Breziny, Bacúrov, Ostrá Lúka, Dubové, Podzá-mčok, Dobrá Niva a Babiná. V leteckých koridoroch civilného letectva sa nachádzajú v okrese Detva obce Vígl'áš, Dúbravy, Slatinské Lazy, V. H. Kalinka, Stará Huta, Horný Tisovník (okrem časti Dolný Tisovník), Podkriváň, Kriváň, Klokoč, Stožok, Korytárky, časť katastra obce Detvianska Huta, časť katastra obce Látky a mesta Detva a Hriňová. Môže byť ohrozených približne 33 tisíc obyvateľov. Riziko vzniku leteckých nehôd sa nedá úplne vylúčiť ani v okrese Krupina, pretože do severnej časti územného obvodu okresu zasahuje letový koridor, ktorý prechádza ponad obec Devičie až po obec Senohrad vrátane mesta Krupina. Sporadicky sa vyskytnú i lety vojenských lietadiel v súvislosti s vojenskými cvičeniami vo vojenskom výcvikovom priestore Leš', situovaného v blízkosti obce Senohrad. V tomto priestore je dislokovaný Ústav špeciálneho inžinierstva a výcviku MO SR. Je to výcvikové centrum pre výcvik a školenie špeciálnych jednotiek a výkonných zložiek bezpečnostného systému SR s dôrazom na ich akcieschopnosť a pripravenosť na prípadný teroristický útok, riešenie ostatných krízových situácií , katastrof a živelných pohrôm.

c) Oblasti možného ohrozenia v prípade porušenia vodnej stavby

Správcom vodných stavieb je SVP š. p. Banská Štiavnica Povodie Hrona Banská Bystrica., závod Zvolen. Podľa dokumentácie výpočtu prielomovej vlny sú vodné stavby charakterizované a v prípade rozrušenia hrádzí sa predpokladá:

Vodná stavba Hriňová :

Prevádzkovaná vodná stavba "HRIŇOVÁ" je zaradená do „I - kategórie " s celkovým objemom 7,277 mil. m³ pri hladine 565,2 m n. m. Vzniklo prehradením toku Slatina v jeho riečnom km

48,00 nad mestom Hriňová. Nádrž je vybudovaná ako vodárenská a slúži pre zásobovanie vodou oblastí Hriňová – Lučenec - Fil'akovo.

Prielomová vlna ktorá vznikne na základe iniciálneho rozrušenia hrádze, postupne erozívnym účinnom vody hrádzu vodnej nádrže Hriňová deštruuje, pričom prietok nadobúda na mohutnosti, a stúpa až k svojmu maximu $-700 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Kulminácia prietoku vytekajúceho prietrzou nastáva v čase 1hod. 45min. po rozrušení hrádze. Otvor v hrádzi sa ďalej vyvíja až do času asi 4 hod, kedy dosiahne maximálne parametre.

Vlna z maximálnej hladiny v nádrži postupujúca údolím narastá, stúpajúca hladina postupne zatápa obývané časti mesta Hriňová priľahlé k toku. Kritické sú najmä kríženia toku s komunikáciami, spôsobujú nárast hladiny a následné preliatie mosta alebo násypu cestného telesa. V čase asi 1 hod. po porušení hrádze dosiahne vlna z maximálnej prevádzkovej hladiny v nádrži obec Kriváň, približne v čase 1 hod. 20 min. sa priblíži k železničnej stanici Detva a 1 hod. 40min. po porušení hrádze dosiahne čelo vlny objekt „Slovnaft“ v Stožku. Pri prielomovej vlne možno predpokladať preliatie a následné poškodenie až zničenie mostov na štátnej ceste č.II/526 v Hriňovej - malom Slanci, v Korytárkach a v obci Slatinka. Poškodenie a zničenie ciest možno predpokladať aj v iných úsekoch mimo mostných konštrukcií. Možno predpokladať i podmáčanie, podomletie a poškodenie železničných tratí. V čase dobehu prielomovej vlny k nádrži Môťová (asi 4 hod. 30 min. po porušení hrádze) bude nádrž už predvyprázdnená a začne sa znovu naplňovať prichádzajúcou vlnou. Prichádzajúci prietok je priebežne vypúšťaný podľa kapacity výpustných zariadení.

Územie priľahlé k toku Slatina pod hrádzou Môťová je zatápané v dvoch vlnách, najprv krátko pri urýchlennom predvyprázdňovaní nádrže, neskôr pri prepúšťaní vlny nádržou. Predpokladá sa čiastočné poškodenie niektorých objektov vodnej stavby Môťová, pod vodným dielom poškodenie niektorých mostov, zatopenie niektorých miestnych komunikácií. Na rozdiel od najnepriaznivejšieho prípadu – vlny z max. prevádzkovej hladiny -sú účinky rozrušenia hrádze pri všetkých nižších alternatívach naplnenia nádrže Hriňová neporovnateľne priaznivejšie. Okrem objektov a zariadení samotnej vodnej stavby a úpravne vody ležiacej bezprostredne pod hrádzou, je najkritickým miestom pod nádržou zástavba v meste, objekty mostov a komunikácií ktoré by boli preliate a v niektorých prípadoch zničené, avšak iba v prípadoch počiatočného naplnenia nádrže na hladinu vyššiu, ako optimálne bezpečnú.

Za najnebezpečnejšie je teda pre vodnú stavbu porušenie telesa priehrady (hrádze) a vznik prielomovej vlny z maximálnej prevádzkovej hladiny (počiatočné naplnenie nádrže na hladinu vyššiu, ako optimálne bezpečnú) , ktorá spôsobí najviac škôd v bezprostrednej blízkosti a v povodí .

V konkrétnejšom vyjadrení podľa výpočtu prielomovej vlny je to:

- zaplavenie a zničenie zástavby miest a obcí
(*obce po Detvu zaplavené - zničené 10 - 40 % ,Stožok zničené 70 % , ostatné zaplavené okrajovo 25 – 50 % , Zvolen miestne vybreženie)*
- poškodenie železničných a cestných mostov a komunikácií
(*železničný most Víglaš silné poškodenie ,trate poškodené podomletím, cestné mosty mierne poškodené, poškodené podomletím pilierov – preliate až zničené, cestné komunikácie preliate až zničené*),
- zaplavenie priemyselných objektov
(*zaplavené Hriňová - úpravňa vody, strojársky priemysel, mliekárň Malatinec, MVE, píla Baťka, Detva – žel. stanica, závod SAD, Stožok - Slovnaft a.s., Víglaš – sklad dreva*
- zasiahnutie a čiastočné poškodenie hrádze "VS Môťová",
(*hrádza čiastočne poškodená, vývar poškodený podomletím, elektrárň z časti zaplavená*)

Pri všetkých nižších alternatívach naplnenia nádrže Hriňová sú účinky prielomovej vlny priaznivejšie

Vodná stavba Môťová:

Prevádzkovaná vodná stavba „ MÔŤOVÁ “ je zaradená do „II - kategórie “ s celkovým objemom 2,933 mil. m³ pri hladine 302,6 m n. m. Vznikla prehradením toku Slatina v tesnej blízkosti nad mestom Zvolen, 5km od ústia do Hrona. V súčasnosti zabezpečuje:

- úžitkovú vodu pre firmu „Zvolenská teplárenská“ a.s.,

(prebytočné množstvo vody využíva „vodná elektrárňa“ na výrobu elektrickej energie)

- ochranu mesta Zvolen pred povodňami, rekreáciu, chov a lov rýb.

Prielomová vlna ktorá vznikne rozrušením s následnou postupnou deštrukciou hrádze nádrže Môt'ová pri jej naplnení na maximálnu prevádzkovú hladinu, kumuluje v profile hrádze. Otvor v hrádzi s pôsobením unášacej sily prúdu sa vyvíja prakticky až do vyprázdnenia nádrže. Prietok vytekajúcej vody pomaly klesá a hodnotu $Q_{100} = 205 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ dosiahne v čase 44 min. od iniciácie porušenia hrádze. Vlna postupujúca korytom pod hrádzou postupne koryto vyplňuje a prietok prekračujúci kapacitu koryta ($330 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$) vybrežuje. Záplavou je zasiahnutá prevažne priemyselná zástavba a iba menšie plochy v osídlených častiach Zvolena. Tok Slatiny tu križuje jeden železničný a niekoľko cestných mostov, ktoré môžu spôsobiť zhoršenie prietoku, nielen svojou konštrukciou, ale aj unášaným materiálom. Po dosiahnutí Hrona sa vlna šíri v smere jeho toku, ale i proti prúdu, pretože zo Slatiny prichádzajúci prítok mnohonásobne prevyšuje prítok v Hrone. V Hrone pod sútokom však maximálna veľkosť prietoku zodpovedá iba hodnote 10-ročnej povodne. Ničivé účinky prielomovej vlny z maximálnej hladiny sa prejavujú na toku Slatiny a v priľahlom území. Škody by vznikli predovšetkým na objektoch vodnej stavby, na toku pod hrádzou, na komunikáciách a ich mostných konštrukciách ale i na obytných budovách v nižšie položených častiach mesta a v areáloch priemyselných podnikov susediacich s tokom. Objem nádrže a geotechnické charakteristiky materiálu hrádze spolu s jej konštrukciou sú určujúce pre vývoj otvoru a následného nárastu prietoku.

Účinok rozrušenia hrádze výrazne klesá s poklesom počiatkovej hladiny v nádrži. V konkrétnejšom vyjadrení podľa výpočtu prielomovej vlny je to:

- zaplavenie zástavby mesta
(časť „Môt'ová pri toku 20 %, mesto Zvolen pri toku 40 %),
- čiastočné zaplavenie priemyselných objektov pri toku
(Bučina DDD spol. s r.o., Železničné opravovne a strojárne a.s., areál bývalý LIAZ, Lesostav)
- poškodenie – preliatie železničných a cestných mostov a komunikácií
(čiastočné poškodenie - podomletie a preliatie)

Z prešetrovaných alternatív porušenia hrádze pri rôznych stavoch naplnenia nádrže Môt'ová vyplýva, že iba v prípade prielomovej vlny z maximálnej prevádzkovej hladiny na kóte 302,60 m n. m. bude územie pod nádržou ohrozené a v ďalších prípadoch bude mať ohrozenie bezprostredne pod nádržou charakter povodne Q -100.

d) Riziká nožnej kumulácie rôznych druhov mimoriadnych udalostí

Vyhodnotenie územného obvodu z hľadiska kumulácie následkov mimoriadnych udalostí

Podľa výpočtu prielomovej vlny v prípade rozrušenia hrádzí vodných stavieb nie je predpoklad kumulácie následkov mimoriadnych udalostí s únikom NL zo stacionárnych zdrojov a pri preprave po komunikáciách.

Preprava musí byť regulovaná a odklonená.

Možnosti ohrozenia následkom výpadku energií pri MU

Druhotné následky havárií energetických zdrojov predovšetkým zastavenia dodávky plynu a elektrickej energie by v obvode Zvolen postihlo hlavne potravinárske objekty a to :

- SENOBLE Central Europe s. r. o. Zvolen ,
- KOLIBA, s.r.o., Mliekareň, Krivec I., Hriňová
- Pekárska výroba v celom obvode,
- Mraziarne Chrieň, Lieskovka cesta a chladiarne v obvode.

Sú to objekty ktoré majú chladiarenské zariadenia, pokiaľ by bola dodávka elektrickej energie prerušená viac ako 7 dní, došlo by k znehodnoteniu ich surovín a produktov v mraziacich boxoch.

Ohrozenie skladovaných zásob je možné v okrese Detva v mliekárni „KOLIBA“, s. r. o. , Krivec I., Hriňová, v prípade výpadku mraziacich zariadení a tiež v organizáciách spracovávajúcich mäso.

V priemyselných organizáciách v okrese Krupina nie sú zabudované také technológie, ktoré by si vyžadovali nepretržitú prevádzku a v ktorých výpadok elektrickej energie, plynu, pary, prípadne

iných energií by mohol spôsobiť ohrozenie zamestnancov a výroby. Z toho dôvodu by nemalo dôjsť k škodám na majetku, technologickom zariadení, ani k ohrozeniu okolitého obyvateľstva.

B.4. Terorizmus

Možnosti teroristického útoku na objekty s úmyslom ohrozenia života, zdravia, majetku občanov a životného prostredia sa dajú predpokladať kdekoľvek na území obvodu Zvolen. **Údaje z tejto časti nie sú zverejnené.**

C. ZÁVERY A ODPORÚČANIA

a) Odporúčania pre vypracovanie plánov ochrany obyvateľstva

Sumárne vyjadrenie možného postihnutia hodnoteného územného obvodu z hľadiska mimoriadnych udalostí

Po prehodnotení Analýzy územia obvodu Zvolen vyplýva, že z hľadiska možných mimoriadnych udalostí v jednotlivých okresoch obvodu (Detva, Krupina a Zvolen) sú najväčšie zdroje ohrozenia :

a) vodné stavby:

- Hriňová,
- Môťová,

b) objekty s nebezpečnými chemickými látkami:

- Zimný štadión v Detve , prevádzkovateľ - Technické služba Detva, s. r. o.,
- Zimný štadión vo Zvolene , prevádzkovateľ- HKM a.s. Zvolen,
- Slovnaft a. s. terminál Stožok,
- Continental automotive systems Slovakia, s. r. o., Zvolen,
- KOLIBA, s. r. o., Mliekareň, Krivec I., Hriňová.

c) preprava nebezpečných látok po komunikáciách, kde je ohrozené obyvateľstvo v oblasti 100m po obidvoch stranách komunikácie,

- štátne cesty I/50, I/66 a II/526,
- železničná trať v smere Zvolen - Kriváň –Lučenec č. 410.

Ohrozenie obyvateľstva sa predpokladá aj v okolí železničnej stanice Zvolen z dôvodu prepravy veľkého množstva nebezpečných látok po železnici.

d) terorizmus, jedná sa o vytypované ciele možného teroristického útoku (biologické alebo chemické ohrozenie). Sú to objekty a zariadenia na hromadné zásobovanie obyvateľstva a priestory s vysokou koncentráciou ľudí.

Z vyhodnotenia vyplýva, že :

- pri úniku nebezpečných látok nie je potrebné vykonávať dlhodobú evakuáciu, skôr krátkodobú, alebo vyvedenie obyvateľstva na určitú dobu,
- pri ohrození z vodných stavieb a prípadných rozsiahlych povodniach a záplavách sa predpokladá dlhodobá evakuácia včítane núdzového zásobovania a ubytovania postihnutého obyvateľstva,
- nie je predpoklad plošného dopadu na obyvateľstvo, zásobovanie a na zabezpečenie základnými potrebami na prežitie po vzniku mimoriadnych udalosti a vyhlásení mimoriadnej situácie.

Evakuácia obyvateľov je riešená v ohrozených obciach, poskytovanie základných životných potrieb na prežitie v podmienkach mimoriadnej situácie je riešené starostlivosťou miest a obcí a obvodným úradom v plánoch ochrany, s využitím ubytovacích a stravovacích kapacít v určených obciach mimo predpokladaného záplavového územia.

Na vykonávanie záchranných prác budú využité sily a prostriedky vlastného obvodu.

b) Odporúčania na prijímanie preventívnych opatrení na ochranu a zníženie rizík ohrozenia mimoriadnymi udalosťami

Podmienky na účinnú ochranu života, zdravia a majetku pred následkami mimoriadnych udalostí upravuje a úlohy a pôsobnosť orgánov štátnej správy, obcí a práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri zabezpečovaní civilnej ochrany obyvateľstva ustanovuje **zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/94 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vykonávajúce vyhlášky**.

S cieľom predchádzania vzniku mimoriadnych udalostí a znižovania rizík ohrozenia, možnosti ich vzniku na území obvodu je potrebné prijať konkrétne opatrenia pre obvodný úrad, obce, právnické osoby – ohrozovateľov a ostatné právnické osoby a fyzické osoby a k tomu:

Obvodný úrad Zvolen

- **vypracuje** v súčinnosti s ohrozovateľmi, ostatnými právnickými osobami a fyzickými osobami plán ochrany obyvateľstva, a následne ho pravidelne aktualizuje,
- **zabezpečí informovanie** obyvateľstva o vypracovanom pláne a trvalo ho sprístupní verejnosti dostupnými informačnými prostriedkami,
- **určí rozsah** spracovania plánov ochrany pre:
 - obce,
 - právnické osoby a fyzické osoby – ohrozovateľov,
 - ostatné právnické osoby a fyzické osoby,
- zabezpečí **kontrolu plnenia povinností** PO a FO – podnikateľov,
- rozhodne o vytvorení **jednotiek pre potrebu územia** vzhľadom na závery analýzy,
- riadi **informačný systém CO**.

Obce a mestá v obvode Zvolen

- **vypracujú** a priebežne aktualizujú plán ochrany obyvateľstva,
- **informujú verejnosť** a obyvateľstvo o vypracovanom pláne ochrany,
- **plánujú evakuáciu** a poskytujú núdzové ubytovanie a núdzové zásobovane evakuovaným,
 - ü pozornosť venovať obyvateľstvu v oblastiach ohrozenia záplavovou vlnou z vodných stavieb Hriňová a Môľová,
- **zabezpečujú trvale hlásnu službu a informačnú službu** na území obce,
 - ü pozornosť venovať aktuálnosti varovania obyvateľstva a vyzrozumenia osôb. Udržiavať v prevádzkyschopnom stave varovacie a vyzrozumievacie zariadenia (sirény, rozhlas atď.) a zariadenia pre zabezpečenie informačnej služby (telefónne linky, internet atď.) a tieto po vzniku MU využívať,
- **zabezpečujú prípravu obyvateľstva** na sebaochranu a vzájomnú pomoc v spolupráci s verejno-právnymi inštitúciami s humanitným poslaním, so zameraním na možnosti ohrozenia a spôsob ochrany.

Právnické osoby a fyzické osoby – ohrozovatelia

- **vypracujú** a priebežne aktualizujú plán ochrany svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v rozsahu určenom obvodným úradom,
- **precvičia plán ochrany 1x za 3 roky**,
- k zvýšeniu bezpečnosti prevádzky **prijímajú opatrenia** na vylepšenie technického a technologického stavu prevádzok, zariadení a tým i k ochrane vlastných zamestnancov a ostatného obyvateľstva na ohrozenom území,
- **vykonávajú hlásnu službu** pre svojich zamestnancov, osoby prevzaté do starostlivosti, iné osoby a obce, ktoré bezprostredne ohrozujú,
 - ü zvýšenú pozornosť venovať spracovaniu a aktuálnosti dokumentácie pre vyzrozumenie osôb a varovanie obyvateľstva, ako aj vlastných zamestnancov a osôb v blízkosti objektu,
 - ü zabezpečiť systém varovania obyvateľstva a vyzrozumenia osôb na ohrozenom území, trvale ho udržiavať v prevádzke (sirény, rozhlas atď.) a tieto pri vzniku MU neodkladne využívať,
- **zabezpečujú systém monitorovania územia** a udržiujú ho v prevádzke,

- **plánujú a pri MU vyhlasujú evakuáciu** zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti.

Ostatné právnické osoby a fyzické osoby

- **vypracujú** a priebežne aktualizujú plán ochrany svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v rozsahu určenom obvodným úradom,
- vykonávajú **hlásnu službu** pre svojich zamestnancov, osoby prevzaté do starostlivosti.

Ing. Ján M r o c e k, v. r.
vedúci odboru